

ZEHİRLENME YÖNETİM PROSEDÜRÜ

Doküman No: ACL.PR.04 | Yayın Tarihi: 01.12.2009 | Rev. No:01 | Rev.Tarihi:28.01.2022 | Sayfa No:3/1

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
Acil Servis Sorumlu Hekimi	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1.AMAÇ

Tüm zehirlenme vakalarına hızlı bir şekilde doğru, müdahalenin sağlanması ve bildiriminin doğru bir şekilde yapılmasıdır.

2.KAPSAM

Özel Çevre Hastanesi'ndeki karşılaşılan tüm zehirlenmelerde yapılacak uygulamaları kapsar.

3.KISALTMALAR

UZEM: Ulusal Zehir Danışma Merkezi

4.TANIMLAR

Zehir (Toksin): Herhangi bir şekilde vücuda girince ölüm tehlikesi yaratan veya ölüme yol açan her türlü maddeye zehir (toksin) denir.

İntoksikasyon: Zehirli maddelerin organizmaya etkisine ise zehirlenme (intoksikasyon) denir.

Mortalite: Bir hastalığın öldürücülük oranını ifade eden tıbbi terimdir

Morbidity: Hastalıklı olma durumu. tıpta hastalığın sıklığını ve şiddetini belirtmek için kullanılmaktadır

5. SORUMLULUKLAR

5.1.Onay ve Yürürlük

Bu prosedür Başhekimin onayından sonra yürürlüğe girer.

5.2.Kullanıcılar

Acil Servis ve tüm tıbbi birimlerde çalışan sağlık personeli sorumludur.

6.PROSEDÜR

6.1.Zehirlenmeler aşağıdaki gibi sınıflandırılır;

6.1.1.Oluş şekli bakımından;

- Çevresel (bitkisel, hayvansal)
- Endüstriyel
- Ev kazaları
- Mesleki
- İntihar amaçlı
- Kasti zarar verme amaçlı
- Kaza ile
- İlaç kötüye kullanımı
- İyatrojenik

6.1.2.Kapsadığı kitle bakımından;

- Yaygın

- Bireysel

6.1.3.Süresi bakımından;

- Akut
- Kronik

6.2.Triaj uygulaması sonrasında zehirlenme olduğu tespit edilen hastalar aciliyetine göre belirlenen alana yönlendirilir. Hastanın durumu ciddiye arz ediyorsa temel yaşam desteği sağlanır.

6.3.Hastanın hayati bulguları alınarak "Acil Servis Hasta Takip Formu"na kaydedilir. Hastanın kan basıncı, solunum sayısı, şuur durumu, deri rengi, refleksler, idrar çıkışı; her hastanın durumuna göre ve doktor orderına göre 15-30 dk. da bir kontrol edilir.

6.4.Hastanın anamnezi alınırken aşağıdakiler sorgulanır;

- Ne almış?
- (mümkünse, etkenin örneği istenir)
- Ne kadar?
- (en kötü olasılık dikkate alınır)
- Ne zaman?
- (gastrointestinal dekontaminasyon için önemli)
- Hangi yoldan?
- Neden?
- (kaza mı? adli olay mı?)
- Tıbbi özgeçmişi
- Son yediği yiyecekler

6.5. Hekim tarafından Ulusal Zehir Danışma Merkezi 0800 314 79 00 aranır. Ulusal Zehir Danışma Merkezi'nin yönlendirmesi doğrultusunda ve hekimlerin hastayı değerlendirmesi sonrasında istenen tetkik ve tedavilere başlanır. Acil Servis'de bulunan "T.C. Sağlık Bakanlığı Birinci Basamağa Yönelik Zehirlenmeler Tanı Ve Tedavi Rehberleri" den ve /veya 114 numaralı "Ulusal Zehir Danışma Merkezi"nden yardım alınır.

6.6.Zehirlenmeler adli vaka olarak kabul edilir ve "Adli Vaka Yönetimi Prosedürü"ne göre işlemleri gerçekleştirilir.

6.7.Zehirlenme vakalarında hastanın durumuna göre kan, idrar, mide içeriği, saç ve tırnak örnekleri, otopside alınan doku örnekleri alınarak tetkik yapılır.

6.8.Akut zehirlenmeler doğru tanı, hızlı müdahale ve uygun tedavi ile mortalite ve morbiditesi azaltılabilen durumlardır. Ancak; zehirlenmeye yol açan madde miktarının fazlalığı, değişik kimyasal yapıda olmaları, yetersiz anamnez, birden fazla madde ile zehirlenme gibi durumlar tanı ve tedaviyi güçleştirmektedir.

6.9.Tedavi planı önce hastanın, sonra zehrin tedavisi olacak şekilde yapılır.

6.10.Hedef zehrin dokularda gerekli konsantrasyona ulaşmasını engellemek, zehrin vücuttan uzaklaştırılması ve semptomatik tedavidir.

6.11.Zehirle temasın sonlandırılması ve zehir atılımının hızlandırılması sağlanır.

6.12.Zehirlenmeye etki eden maddenin antidotu aşağıdaki tabloya göre kullanılır.

İlaç /madde	Antidotu
• Asetaminofen -----	→ • N-asetilsistein
• Antikolinerjikler -----	→ • Fizostigmin
• Kolinerjikler -----	→ • Pirolidoksim
• Siyanid -----	→ • Sodyum nitrit /tyosülfat
• Trankilizanlar -----	→ • Difenhidramin hidroklorid (benadryl)
• Etilen glikol/ metanol -----	→ • Etanol
• Opioidler -----	→ • Naloksan

6.13. Zehirlenme vakası Özel Çevre Hastanesi'nde tedavi edilebilecekse hastanın yatışı gerçekleştirilir. İleri düzeyde zehirlenme söz konusu ise hastanın tedavi edilebileceği bir kuruma "Hasta Transfer Prosedürü"ne göre sevki sağlanır.

6.14. Özel Çevre Hastanesinde tedavisi gerçekleştirilecek vakalar en az 48 saat gözlemde tutulmalıdır. Hastanın gözlem süresi hastaya ve etken maddenin özelliğine göre değişebilir.

6.15. Zehirlenme vakaları "Gıda zehirlenmeleri Vaka Bildirim Fişi", "Gaz Zehirlenmeleri Vaka Bildirim Fişi" ile İl Sağlık Müdürlüğü'ne bildirilir.

7.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

Gıda zehirlenmeleri Vaka Bildirim Fişi(Dış Kaynaklı Form)

Gaz Zehirlenmeleri Vaka Bildirim Fişi (Dış Kaynaklı Form)

ACL.PR.02 Adli Vaka Yönetimi Prosedürü

ACL.PR.06 Hasta Transfer Prosedürü

T.C. Sağlık Bakanlığı Birinci Basamağa Yönelik Zehirlenmeler Tanı Ve Tedavi Rehberleri (Dış Kaynaklı Doküman)